

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL Ž. M. 2017 M. VASARIO 14 D. SKUNDO**

2017 m. gegužės 19 d. Nr. SP-14
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2017 m. vasario 17 d. gautą pareiškėjo Ž. M. (toliau – pareiškėjas)¹ skundą (toliau – skundas) dėl galimų Lietuvių kalbos instituto (toliau – LKI) darbuotojo L. V. (toliau – LKI darbuotojas)² akademinės etikos pažeidimų ir pateiktą medžiagą,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skundžia LKI darbuotojo veiksmus, kurie galimai pažeidė akademinę etiką. Pareiškėjas nurodė, kad „2015 metų pabaigoje LMT [Lietuvos mokslo taryba]³ paskelbė kvietimą <...> mokslo ir studijų institucijoms teikti paraiškas leidinių leidybai finansuoti. <...> Lietuvių kalbos institutas pagal šį kvietimą į LMT pateikė <...> paraiškas: LEI-15011, LEI-15034, LEI-15037, LEI-15073, LEI-15086, LEI-15147, LEI-15157, LEI-15170, LEI-15174, LEI-1584. LMT nusprendė finansuoti tik LEI-15011, LEI-15034 ir LEI-1584. Būtent LEI-1584 paraiška ir buvo teikta [LKI darbuotojo] <...>. Vadovaujantis [LKI] Mokslo tarybos reglamento 4.12. punktu LKI MT tvirtina Instituto vardu leidžiamus neperiodinius leidinius <...>. Pažymėtina, kad LKI MNT iki šio skundo pateikimo dienos minėto leidinio nėra svarsčiusi ir nėra tvirtinusi. 2017-02-14 vykusiame LKI MT posėdyje [LKI darbuotojas] pažymėjo, kad LEI-1584 numatyti spausdinti leidiniai neišleisti iki 2015-12-31, o vienas leidinys išleistas jo nesvarsčius berods 2017 vasario 12 ar 13, t. y. praėjus paraiškoje ir finansavimo sąlygose nustatytam terminui daugiau nei vienerius metus. Atsižvelgiant į tai kyla pagrįstos abejonės, kad [LKI darbuotojas] galėjo pažeisti ne tik [LKI] Mokslo tarybos <...> darbo reglamento nuostatas <...>, [LKI] Akademinės etikos kodekso nuostatas bet ir viešųjų pirkimų tvarką reglamentuojančius teisės aktus. Viešųjų pirkimų tvarką reglamentuojantys teisės aktai galėjo būti pažeisti, nes su leidinius numatančiu juridiniu asmenių leidybos (bendradarbiavimo) sutartis buvo sudaryta galimai visai neatliekant viešųjų pirkimų procedūrų.“⁴

¹Kontrolieriaus sprendimo tekste „pareiškėjas“ apibendrintai, nesiejant su pareiškėjo lytimi, vadinamas vyriškosios giminės daiktavardžiu.

²Kontrolieriaus sprendimo tekste „darbuotojas“ apibendrintai, nesiejant su asmens lytimi, vadinamas vyriškosios giminės daiktavardžiu.

³ Čia ir toliau laužtiniuose skliaustuose – Tarnybos pastabos.

⁴ Čia ir toliau sprendime cituojama pareiškėjo kalba netaisyta.

Pareiškėjas taip pat nurodė, kad [LKI darbuotojas] yra „<...> taip pat Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) ekspertė (šios pozicijos duomenų tikslumo patvirtinti negaliu). Tačiau jeigu ši faktinė aplinkybė, kad [LKI darbuotoja] yra ir LMT ekspertė, t. y. susijusi su LMT ne tik per šeimyninį ryšį <...>) išsiplečia šio skundo nagrinėjimo ribos. Tokiu būdu [LKI darbuotojo] veiksmai vertintini ne tik ar ji nepažeidė akademinės etikos ir kitų teisės aktų nuostatas Lietuvių kalbos institute, bet ir Lietuvos mokslo taryboje.“

Be to, pareiškėjas nurodė, kad galimai buvo pažeisti „Lietuvių kalbos instituto Akademinės etikos kodekso 6.1., 6.4., 7.3. punkta. Kartu galėjo būti pažeistos iš atitinkamos LMT akademinės etikos kodekso nuostatos.“

Pažymėtina, kad Kontrolierius skundo aplinkybes vertina ir sprendimą priima pagal kompetenciją, todėl Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) ir LMT darbuotojų veiksmų nevertino.

Pareiškėjas Kontrolieriaus prašo:

„<...> informuoti mokslo ir studijų institucijas ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie asmenis, padariusius akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus;

<...> rekomenduoti mokslo ir studijų institucijoms atšaukti sprendimą, priimtą remiantis akademinę etiką ir procedūras reglamentuojančiais dokumentais;

<...> rekomenduoti darbuotojui atsisakyti dalyvauti vykdomame mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos projekte;

<...> informuoti už atitinkamą sritį atsakingą instituciją apie nukentėjusius nuo akademinės etikos ir (arba) procedūrų pažeidimų asmenis (autorius);

<...> informuoti Viešųjų pirkimų tarnybą, Valstybės kontrolę ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą apie galimus viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimus, o taip pat galimą sukčiavimo atvejį neteisėtai, apgaulės būdu gaunant LMT finansavimą. Be to informuoti Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją apie galimus LMT ir kitų institucijų susijusių asmenų viešųjų ir privačiųjų interesų konfliktą.“

Pareiškėjas 2017 m. vasario 17 d. kartu su skundu pateikė žurnalo „Naujasis Židinys – Aidai“ redakcijos narių sąrašą.

Kontrolierius 2017 m. vasario 22 d. raštu Nr. S-82 kreipėsi į LKI prašydamas pateikti:

„1) LKI įstatus;

2) teisės aktus, reglamentuojančius LKI Mokslo tarybos veiklą ir LKI leidinių tvirtinimo tvarką;

3) LKI akademinės etikos kodeksą;

4) 2017 m. vasario 14 d. vykusio LKI Mokslo tarybos posėdžio protokolą ir garso įrašą;

5) paraišką Nr. LEI-1584 dėl leidinių leidybos finansavimo Lietuvos mokslo tarybai;

6) LKI bendradarbiavimo sutartis su VšĮ „Naujasis židinys – Aidai“.“

LKI 2017 m. kovo 8 d. raštu Nr. (1.8) S-72 informavo, „<...> kad LKI mokslo tarybos posėdžiai nėra įrašomi, taiga neturime galimybės pateikti prašomo garso įrašo.“⁵ ir pateikė prašomą informaciją:

1) LKI įstatų kopiją, patvirtintą atsakingo asmens parašu;

2) LKI mokslo tarybos reglamento, patvirtinto 2016 m. vasario 9 d. LKI mokslo tarybos nutarimu Nr. 22, kopiją, patvirtintą atsakingo asmens parašu;

3) LKI leidinių tvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto 2011 m. gruodžio 20 d. LKI mokslo tarybos nutarimu Nr. 10, kopiją, patvirtintą atsakingo asmens parašu;

4) LKI Akademinės etikos kodekso, patvirtinto LKI direktoriaus 2011 m. gegužės 5 d. potvarkiu Nr. 5 (toliau – LKI Akademinės etikos kodeksas), kopiją, patvirtintą atsakingo asmens parašu;

5) 2017 m. vasario 14 d. vykusio LKI mokslo tarybos posėdžio protokolo kopiją, patvirtintą atsakingo asmens parašu;

6) paraiškos Nr. LEI-15184 dėl leidinių leidybos finansavimo kopiją, patvirtintą atsakingo asmens parašu;

⁵ Čia ir toliau sprendime cituojama LKI kalba netaisyta.

7) 2015 m. lapkričio 27 d. pasirašytos LKI ir VšĮ „Naujasis židinys – Aidai“ Partnerystės sutarties kopiją, patvirtintą atsakingo asmens parašu;

Tarnyboje 2017 m. vasario 22 d. gautas pareiškėjo el. laiškas, kuriame pareiškėjas nurodė, kad „Šiuo elektroniniu laišku siunčiu skundo tyrimui reikalingus duomenis.“ Minėtu el. laišku pareiškėjas pateikė:

1) Ilgalaikės institucinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programos metinę ataskaitą, nepatvirtintą atsakingų asmenų parašais;

2) Tikslinio kvietimo teikti prašymus gauti paramą leidiniams išleisti finansuojamų prašymų sąrašus, patvirtintus LKI mokslo tarybos pirmininko 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-289, nepatvirtintus atsakingų asmenų parašais ir be pasirašytos minėto įsakymo kopijos;

3) LKI Akademinės etikos kodeksą, patvirtintą 2011 m. gegužės 5 d. LKI direktoriaus potvarkiu Nr. 5;

4) Tikslinio kvietimo teikti prašymus gauti paramą leidiniams išleisti konkursui pateiktų paraiškų sąrašą, nepatvirtintą atsakingų asmenų parašais;

5) paraiškos Nr. LEI-15184 kopiją, nepatvirtintą atsakingų asmenų parašais.

Pažymėtina, kad Kontrolierius nagrinėdamas skundą neanalizavo ir nevertino duomenų, pateiktų neoficialiuose, t. y. parašu nepatvirtintuose, dokumentuose ar jų darbinuose variantuose.

Kontrolierius 2017 m. gegužės 11 d. raštu Nr. S-230 kreipėsi į LKI, prašydamas „<...> pateikti visus leidinių, nurodytų LKI paraiškoje Nr. LEI-15184 dėl leidinių leidybos finansavimo, skirtoje Lietuvos mokslo tarybai, leidybos darbų užsakymą ir pirkimą patvirtinančius dokumentus.“

LKI 2017 m. gegužės 15 d. raštu Nr. (1.8) S-152 nurodė, kad „<...> pagal paraišką Nr. LEI-15184 buvo išleistas vienas leidinys – kolektyvinė monografija <...>. Projektas buvo vykdytas pagal partnerystės sutartį, su partneriu VšĮ „Naujasis židinys – Aidai“ Partneriu šis subjektas pasirinktas kaip reikiama patirtį turinti nekomercinė leidykla <...>. Pagal 2015 m. lapkričio 27 d. Partnerystės sutartį Nr. 15LKI-51 <...> LKI įsipareigojo parengti leidinį, pateikti paraišką leidiniui finansuoti ir administruoti finansavimo išlaidas <...>. VšĮ „Naujasis židinys – Aidai“ įsipareigojo išleisti Leidinį, sumokėti išlaidas, tenkančias leidybai <...>. <...> LKI turėjo pervesti partneriui tenkančią lėšų dalį pagal jo pateiktus finansinės atskaitomybės dokumentus <...>. 2015 m. gruodžio 18 d. VšĮ „Naujasis židinys – Aidai“, vykdydamas Sutartį, partėikė Lėšų panaudojimo ataskaitą ir sąskaitą išlaidų kompensavimui. LKI pervedė pateiktuose dokumentuose nurodytas sumas VšĮ „Naujasis židinys – Aidai“. Abi šalys įvykdė savo įsipareigojimus pagal Sutartį, o ataskaitą apie lėšų panaudojimą buvo pateikta leidinį finansavusiai institucijai – Lietuvos mokslo tarybai.“

Kontrolierius 2017 m. gegužės 11 d. raštu Nr. S-231 kreipėsi į LMT, prašydamas:

„1) pateikti Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) 2015 m. tikslinius kvietimus teikti prašymus gauti paramą leidiniams išleisti;

2) nurodyti ir pateikti teisės aktus, reglamentuojančius paraiškų / prašymų dėl leidinių leidybos finansavimo LMT teikimą, administracinį ir ekspertinį vertinimą, tvarką;

3) pateikti LKI paraišką Nr. LEI-15184 dėl leidinių leidybos finansavimo, skirtą LMT (toliau – LKI paraiška);

4) pateikti dokumentus, patvirtinančius administracinio ir ekspertinio vertinimo komisijos LKI paraiškai vertinti sudarymą, ir jos narių sąrašą;

5) pateikti dokumentus, patvirtinančius LKI paraiškos / prašymo administracinį ir ekspertinį vertinimą, ir sprendimą skirti paramą leidiniams išleisti;

6) pateikti visus LKI pateiktus finansinius dokumentus (sąskaitos, mokėjimo nurodymai ir kita), susijusius su LKI paraiškoje nurodytais leidiniais, jų leidyba ir finansavimu;

7) nurodyti datas, kada leidiniai, nurodyti LKI paraiškoje, turėjo būti išleisti ir buvo išleisti, ir pateikti tai patvirtinančius dokumentus;

8) nurodyti, kaip [LMT darbuotojas] buvo susijęs su LKI paraiškos administraciniu ir ekspertiniu vertinimu ir sprendimu dėl paramos leidiniams išleisti priėmimu.“

LMT 2017 m. gegužės 16 d. raštu Nr. 4S-529 pateikė prašomą informaciją ir nurodė, kad „<...> [teikiame] paaiškinimus ir prašytus dokumentus pagal Jūsų prašyme nurodytą sąrašą:

- 1) <...> tikslinio kvietimo teikti prašymus gauti paramą leidiniams išleisti tekstas <...>.
- 2) Su parama susiję dokumentai nurodyti Tarybos svetainėje <...>. Pridedamas Paramos leidiniui išleisti ar įsigyti vadovėlio leidybos teises ir (ar) jį išleisti skyrimo tvarkos aprašas <...>.
- 3) <...> [LKI] paraiška reg. Nr. LEI-15184 <...>.
- 4) <...> pažymime, kad, paraiškos <...> administracinę patikrą atlieka Tarybos Mokslo fondas, o paramos leidybai paraiškų vertinimą – Tarybos pirmininko įsakymu patvirtinta komisija <...>. Pridedamas Tarybos pirmininko 2015 m. gruodžio 2 d. įsakymas Nr. V-278 „Dėl Paramos išleisti leidinį skyrimo Komisijos sudarymo“ <...>.

5) Pridedami dokumentai: Paramos išleisti leidinį skyrimo komisijos posėdžio 201[5] m. gruodžio 7 d. protokolo NR. PP-LEI-KO-01/15 išrašas ir Tarybos pirmininko 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. V-289 „Dėl paramos leidiniams išleisti 2015 m. konkurso finansuojamų ir rezervinių prašymų sąrašų patvirtinimo išrašas <...>.

6) Pridedami dokumentai: Sąskaita išlaidų kompensavimui <...> ir Lėšų panaudojimo ataskaita <...>.

7) <...> LKI paraiškoje reg. Nr. LEI-15184 planuota išleidimo data 2016 m. gruodžio 30 d. Ši data koreguota LKI pateiktu 2016 m. spalio 18 d. raštu reg. Nr. (1.8) S-371 „Dėl finansuojamo leidinio publikavimo datos“ <...>, kuriuo Taryba informuota, kad leidinio pirmas tomas bus išleistas 2017 m. sausio 30 d., o antras – 2017 m. spalio 30 d. Pagal Aprašą galutinis atsiskaitymas Tarybai numatytas tik išleidus leidinį.

8) <...> pažymime, kad pagal Aprašą administracinio ir ekspertinio paramos leidybai paraiškų vertinimo procedūrose funkcijų Tarybos komitetams, kurių vieno nariu yra [LMT darbuotojas], nėra nustatyta.“⁶

Kontrolierius 2017 m. gegužės 11 d. raštu Nr. S-232 kreipėsi į LKI darbuotoją, prašydamas „<...> nurodyti, kokie santykiai sieja Jus ir [LMT darbuotoją].“

LKI darbuotojas 2017 m. gegužės 11 d. raštu „Atsakymas į Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus raštą S-232 dėl informacijos pateikimo“ nurodė, kad „[LMT darbuotojas] yra mano [sutuoktinis] <...>.“

Pažymėtina, kad Kontrolierius skundo aplinkybes vertina ir sprendimą priima pagal kompetenciją, todėl procedūrų, nustatytų LKI vidaus teisės aktuose, galimų pažeidimų nenagrinėjo ir nevertino.

Išanalizavęs ir įvertinęs pareiškėjo, LKI, LKI darbuotojo, LMT pateiktą informaciją ir teisinį reglamentavimą ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad „Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius <...> yra valstybės pareigūnas, nagrinėjantis skundus, pranešimus ir savo iniciatyva atliekantis tyrimus dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų, įtvirtintų mokslo ir studijų institucijų akademinės etikos kodeksuose, pažeidimų <...>.“, **Kontrolierius procedūrų pažeidimų, įtvirtintų LKI Akademinės etikos kodekse, nenustatė** (pabraukta mūsų).

Atsižvelgiant į tai, kad Kontrolierius pagal kompetenciją negali nagrinėti skundo aplinkybių ir priimti sprendimo dėl galimų viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimų, todėl Kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių ir prašymo, skundo ar kito kreipimosi priėmimo faktą patvirtinančio dokumento formos patvirtinimo“ patvirtintų Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių 10 punktu, kuriame nustatyta, kad „Asmens prašymo, adresuoto vienai institucijai, kai

⁶ Čia ir toliau sprendime cituojama LMT kalba netaisyta.

prašyme nurodyti klausimai priskiriami kelių institucijų kompetencijai, nagrinėjimą organizuoja ir į jį atsako prašymą gavusi institucija. Kitos institucijos, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje pagal kompetenciją atsako prašymą persiuntusiai institucijai.“, atitinkamą informaciją persiųs Viešųjų pirkimų tarnybai.

Pažymėtina, kad Kontrolierius pagal kompetenciją vertinti skundo aplinkybių tausaus išteklių vartojimo požiūriu neturėjo galimybės.

Kontrolierius, atsižvelgdamas į skundo aplinkybes, teisinį reglamentavimą ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 1 punktu, protingumo ir viešumo principais:

n u s p r e n d ė:

Informuoti pareiškėją, LKI ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie Kontrolieriaus sprendimą.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

Vigilijus Sadauskas